

Bytí a jsoucno u Patočky

Ve fragmentu „*Osud bytí v poměru k jsoucnu*“ (in: 7190, Péče o duši III, str. 679) užívá Patočka formulace „zdomácňování bytí ve jsoucnu, poslání bytí k jsoucnu“, přičemž to staví do protikladu k „ujařmení bytí jsoucnem“ (jakožto upadání „do služeb předmětné orientace“). – Zdá se mi, že tu zůstává jakási neujasněnost v tom, co vlastně znamená „jsoucno“ ve vztahu k „předmětnosti“. Jak je totiž možné, aby se mohlo „bytí“ „zdomácňovat“ ve jsoucnu, redukovaném na předmětnost? Vždyť proč (a zejména jak) by se bytí mohlo zdomácňovat v předmětnosti? Tady je přece zřejmé, že to lze chápat jen tak, že bytí se zdomácňuje v nepředmětné „složce“ jsoucího – což ovšem vede k tomu, že o „ujařmení“ nelze mluvit, nejde-li o jsoucno redukované na předmětnost. A závěr? To, o čem Patočka mluví jako o „předmětné orientaci“, nelze ztotožňovat nikterak s oním „posláním bytí k jsoucnu“, a ovšem ani ji připisovat „bytí“ samému, nýbrž právě jen nesprávnému postupu či přístupu „subjektu“ (který tu je žel opominut) jak k jsoucnu (neredukovanému na předmětnost), tak k bytí, zřejmě zaměřenému na ne-předmětnou stránku jsoucího. – Zkrátka a dobře: je tu naprosto nezbytné upřesnit vztahy zejména mezi „jsoucím“ a „předmětným“.

(Písek, 160520-1.)